

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pre anu 6 fl. $\frac{1}{2}$, anu
3 fl. $\frac{1}{4}$, anu 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pre 1 anu 18 frcs. $\frac{1}{2}$,
anu 9 frcs. $\frac{1}{4}$, anu
4 frcs. 50 cm.Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Fóe' bisericescă-politică.

InserțiuniUnu siru garmond:
odată 7 cr., a dóua óra
6 cr., a treia óra 5 cr.,
și de fie care publica-
țiune timbru de 30 cr.Totu ce privesce fóea
să se adreseze la «Re-
dactiunea și Admini-
stratiunea Unirii»
in
Blașiú.

Anulú IV.

Blașiú 2 Decembre 1894.

Numérulú 51.

Dr. Victoru Mihályi de Apșa

Archiepiscopu si Metropolitu de Alba-Iulia si Fagarasiu.

Saltă, tronú sacru, de pe care a gubernatú maiestaticulú siru de Archierei dela Atanasiú până la Vancea! Esultă, clerú și poporú alú archidiecesei și alú provinciei metropolitane, întregi! Împodoviți-vé, altarele Domnului din tóte bisericile românesce unite dintre Carpatí, Dunăre, și Tisa! Cântă imni de bucurie baremú acum și tu, națiune română multú cercată!

Điua multú dorită a sositú! Ilustritatea Sa Dr. Victorú Mihályi de Apșa este denumitú Archi-Episcopú și Metropolitú românú unitú de Alba-Iulia și Făgărașú.

Timpu de grea cercare aú fostú pentru noi acești doi ani și trei luni, de cândú neuitatulú Metropolitú Vancea ne-a părăsitú! O! Ne-a părăsitú chiarú in timpurile cele mai grele, cândú blândulú lui sceptru era mai de lipsă. Ne-a părăsitú inse in urma sfaturilorú celorú necuprinse ale Celuí ce îndréptă destinele lumii.

Cu lacrimile in ochi, sângerati in inimă și trémurându priviamú spre velulú impenetrabilú, ce ascunde venitoriulú dinaintea muritorilorú. Nu era minutú, in care să nu ne întrebămú: Pe cine va trimite Provedința, să ședă pre tronulú mărețú alú lui Clain, Bobú, Șuluțú și Vancea? Și la tóte întrebările nu căpétamú altú răspunsú, de câtú tainicele șópte ale credinței: Rugați-vé neincetatú și sperați!

Și ne-amú rugatú, și ne-amú rugatú, și cu noi dimpreună s'aú rugatú față la față cu lumina neapusă a Dumneđeirii sufetele marilorú nostri Archierei: Atanasiú, Pataki, Clain, Aronú, Rednicú, Maiorú, Bobú, Lemeni, Șuluțú și Vancea.

Și étá! Ramú de olivú ne aduce điua de astáđi, că rugațiunea ne fu ascultată.

Înalta cultură a noulú Mire alú provinciei nóstre mitropolitane, sciința Lui profundă, calitățile Lui strălucite, trecutulú Lui limpede, zelulú Lui apostolicú, caracterulú Lui întăritú cu energia și constanța romană și infrumșetată cu farmeculú și grația elină, aureola virtúțilorú Lui, iubirea fără margini, de care L'a împărtășitú mica Lui turmă de până acum, frumósa diademă de merite, ce strălucesce pe capulú Lui, aú nu suntú tóte aceste garanță dată nóue de însu-și Dumneđeú, că noulú Mire alú Mitropoliei nóstre este și va fi unú prea vrednicú următorú alú Marilorú sêi Antecesorí?

Depune dară doliulú și-ți șterge lacrimile, sacră mitropolie de Alba-Iulia! Dumneđeú te-a cercatú! Inse Dumneđeú te-a și mângăiatú!

Și te-a mângăiatú astfel, câtú nu este credinciosú in vasta noastră mitropolie, care astáđi să nu cânte cu psalmistulú: „Acésta este điua, carea a făcut'o Domnulú, să ne bucurámú și să ne veselimú într'insa!”

Érá Tu, noule Archipăstoríú, doritulú inimii nóstre, mângăierea nóstră, increderea nóstră și speranța nóstră, fi sigurú de iubirea și supunerea nóstră, carea te va însoți totdeuna in toți pașii têi in mijloculú furtunelorú, printre cari vei conduce naea bisericei nóstre spre mântuirea sufletelorú filorú Têi și spre gloria patriei și națiunii nóstre!

Archi-Episcopulú și Mitropolitulú nostru, Ilustritatea Sa
Dr. Victorú Mihályi de Apșa
să trăescă la mulți fericiți ani!

Denumirea noului Mitropolit.

La propunerea ministrului meu unguresc de culte și instrucțiunea publică numesc pe episcopul cat. de rită gr. de Lugoșu Victoru Mihályi arhiepiscop și mitropolit cat. de rită gr. de Alba-Iulia respective Blașu.

Datū Viena 9 Novembre 1894.

Franciscu Iosifu m. p.

Baronu Eotvos Lorand m. p.

Din viața noului Mitropolit.

După o vacanță de 2 ani, 4 luni și 2 zile scaunul mitropolitan de Alba-Iulia și Făgăraș și-a căpătat un vrednic următor al fericitului Mitropolit Ioan Vancea.

Voința și dorința clerului, rugăciunile lui și ale tuturor credincioșilor din provincia noastră mitropolitană au fost implinite, când Dumneșu ne-a trimis pe Dr. Victoru Mihályi de Arhiepiscop pe scaunul mitropolitan din Blașu.

Actualul Mitropolit este membru al uneia dintre cele mai distinse și vechi familii românești din Maramureșu. S'a născut în 19 Mai 1841 în comuna Jood din comitatul Maramureșului. Trimis de timpuriu la școală, deja la anul 1857 a depus examenul de maturitate la gimnaziul din Cașovia.

Având chemare pentru statul preoțesc, fu trimis la Roma, unde ca alumn al Colegiului greco-catolic dela sfântul Atanasiu ascultă doi ani filosofia și patru ani teologia în renumitul Colegiu Urban de Propaganda Fide. Studiilor sacre se dedica cu atâta zel și diligență, cât în 1863 câștigă totu acolo doctoratul din s. teologie. De preot fu sfințit în 8 Novembre 1863 în biserica grecă din Roma, dedicată sfântului Atanasiu.

Roma, care ne-a dat pe Petru Paulu Aron, Grigorie Mașor, Șincai și alți bărbați distinși ai nemului românesc, ne-a dat așadar și pe actualul Mitropolit.

Două însușiri caracteristice a adus Victoru Mihályi din cetatea eternă: însușirea de preot bun după inima lui Dumneșu și de român bun, devotat pururea nemului său, și acestea le-a păstrat totdeauna ca pe unu tezaur scump și le-a valorat în toate sferile sale de activitate numai pentru binele bisericii noastre și al poporului românesc.

Întorcându-se din Roma în diecesă Gherlei, de care se ținea, a fost îndat denumit prefect de studii și profesor de istoria bisericească și dreptul canonic în seminarul teologic din Gherla. În această calitate dezvoltă o activitate neobosită până în primăvara anului 1869, când

fericitul Mitropolit Dr. Ioan Vancea, care atunci se despărți de scaunul episcopesc al Gherlei și plecă la Blașu spre a-și ocupa scaunul mitropolitan, îl denumi de secretariu mitropolitan și-lu aduse cu sine la Blașu.

Martor este arhivul mitropolitan din Blașu, și martori sunt toți aceia, cu cari împreună a lucrat, despre activitatea neobosită, ce a dezvoltat-o Victoru Mihályi în calitate de secretariu mitropolitan, asesoru consistorial, asesoru la tribunalul matrimonial de a doua instanță și de notariu la Esactoratul archidieceșan, câtu timp a petrecut în Blașu, unde acum se reînforțe ca Mitropolit. Elu se bucura de totă încrederea și iubirea Mitropolitului Vancea, carele l'a dus cu sine nu numai în toate vizitațiunile canonice, ci și la conciliul Vaticanu din Roma în anul 1869. Pentru meritele dînsului Mitropolit Vancea îl denumi la începutul anului 1873 de protopop onorariu, ér Maiestatea Sa Monarchul nostru în 25 Novembre 1874 de episcop al diecesei Lugoșului. În Decembre 1874 Sfinția Sa Papa Piu al IX-lea îl preconisă, ér Mitropolit Vancea îl consacra de episcop în biserica catedrală din Blașu în 14 Februaru 1875.

Atunci se depărta Victoru Mihályi din Blașu spre a-și începe activitatea sa de episcop în Lugoșu, inse iubirea și stima, ce și-a câștigat-o, câtu timp a lucrat pentru prosperarea Archidieceșei noastre, au rămas pururea vii în pepturile tuturor, cari l'au cunoscut.

În 7 Martie 1875 episcopul Victoru luă în mână sa energică guvernarea celei mai mici și mai sêrace diecese din provincia noastră mitropolitană. Cu toate acestea, mulțămîta zelului său neobosit, diecesă acăsta a făcut progrese foarte frumoșe, mai virtos în consolidarea și organizațiunea sa internă. Față cu Mitropolit Vancea episcopul Victoru a fost pururea cu o iubire și alipire, ce s'ar pute numi fișcă. În toate acțiunile sale pentru apărarea drepturilor bisericii noastre și ale poporului român Mitropolit Vancea a găsit în episcopul

Victoru sprigină promptă și inimă gata spre ori ce sacrificiu. În călătoriile Mitropolitului Vancea la Roma din anii 1886 și 1887 a luat parte și episcopul Victoru, care afară de aceea a făcut și alte călătorii prin Italia, Franța și Germania, ér mai pe urmă a condus peregrinajul Românilor la jubileul Sfinției Sale Pontificelui actualu din anul 1893.

Sfinția Sa Papa Leon al XIII-lea pentru meritele, ce și-le-a câștigat episcopul Victoru în diecesă Lugoșului, l'a denumit prelat domesticu, asistentu la tronul pontificiu și conte romanu.

Este deci foarte firesc, că cu ocaziunea înmormintării Mitropolitului Vancea, întâmplat în 3 Augustu 1892, clerul adunat în număr însemnat din Archidieceșă căuta la episcopul Victoru Mihályi, care încă era de față, ca la fiitorul său Mitropolit.

La alegerea candidaților pentru scaunul mitropolitan, ținută în 16 Aprilie 1893, episcopul Lugoșului Victoru a obținut 82 voturi și a fost propus Maiestatei Sale de candidat în locul primu. Cel ce au avut ocaziune a conveni atunci cu clerul din toate trei diecesele, cari au concursu la actul alegerii, sci destul de bine, că cu mult mai multe voturi ar fi obținut primul candidat, dacă acelea nu ar fi trebuit să se împartă astfel, încât să nu potă intra între candidați vre-o persoană nedorită de membrii bisericii noastre.

Acum dorința tuturor s'a implinit. În 9 Novembre 1894 Maiestatea Sa a denumit pe episcopul Lugoșului de Arhiepiscop și Mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș. Noi îl așteptăm cu dor, să vină în mijlocul nostru, pentru ca zelul său neobosit pentru mărirea lui Dumneșu, alipirea sa nefățărîta de sfânta biserică, iubirea sa înflăcărată de nemul românesc, spiritul său de ordine și disciplină, sciința sa sacră și profană, caracterul său nobil, bărbăția, cu care scie infrunta uneltirile dușmanilor, și toate virtuțile frumoșe, cu cari Dumneșu l'a inzestrat, să le pună în serviul întregei bisericii românești unite.

Date statistice.

1. În de cursul celor 20 de ani, în cari Ilustritatea Sa Preafințitulă Domnă Archiepiscop și Mitropolit Dr. Victor Mihályi a guvernat diecesa Lugosului, a consacrat 5 biserici din diecesă, și a ținut vizațiune canonică în 110 parochii, cu cari ocaziuni pe lângă îmbărbătarea și nutremitul spiritual al întinsului poporului a mai ajutat totdeauna fiecare biserică și școlă din cassetă sa proprie cu câte o sumă ore careva de bani, nici odată mai mică de 20 fl.

Nu mai puțin s'a interesat și de orî și ce altă instituțiune culturală, pentru a cărei sprijin nu a cruțat nici odată banii. Dar nici vedușele, seraci, orfanii, preoții seraci, docenții, cantorii și alții nu au ieșit vre-odată din aula dînsului nemângăiați și neascultați în cererile lor.

2. La stăruințele și în parte și cu sucursul material posibil al Episcopului Mihályi parte s'a edificat din

noii, parte s'a procurat biserici 30, anume: în Nevrincea, Pêrul, Silaș, Visag, Chizdia, Banat-Comloș, Oravița română, Varadia, Bacia, Minthia, Vițel, Câmpul lui Neagu, Bărbătenii inferiori, Bărbătenii superiori, Petroșeni, Ohaba-Ponor, Riu Bărbat, Valea Lupului, Ostrovel, Cărnesci, Lunca Cernei superioară, Rechitova, Cibu, Uric, Valea Delsii, Livadia de costă, Meria, Farcadinul superior, Hitiaș și Ramna.

3. Case parohiale s'a edificat ori procurat în 26 parochii, anume: în Hitiaș, Silaș, Sușanoveț, Scăiuș, Petromani, Vâlcelele bune, Merișor, Petroșeni, Clopotiva, Grădisce, Ciula mare, Băbolna, Saracse, Oreștie, Spin, Rudabaia, Petros, Bouțariul superior, Ostrovel, Pescena, Sântă Maria Orlea, Bucova, Totesci, Isgari, Coroieseni, Bouțariul inferior.

4. Școle s'a edificat ori procurat

în 33 comune, anume: în Costeiu mare, Pêrul, Valea lungă, Hitiaș, Scăiuș, Petromani, Banat-Comloș, Sân-Nicola mare, Serb-Cianad, Ticvaniul mare, Barul mare, Coroieseni, Iscron, Merișor, Uricani, Bouțariul inferior, Bouțariul superior, Bărbătenii superiori, Bucova, Grădisce, Ostrovel mare, Cărnesci, Lunca Cernei superioară, Subcetate, Totesci, Cigme, Cudșir, Paroșeni, Valea Delsii, Ciula mare, Lupeni, Parța, Paroșeni.

5. S'a restaurat biserici 24, anume: în Silha, Budint, Lugos, Vermeș, Folia, Jebel, Ticvaniul mare, Reșița, Lațunaș, Zabran, Salașul inferior, Balomir, Șibot, Romos, Valdeiu, Riu de mori, Ohaba-Sibișel, Zaican, Pescenița, Săcărîmb, Craguș, Halmagi, Bucuresci, Silvașul superior.

6. Școle s'a restaurat 7, anume: în Nevrincea, Vermeș, Lugos, Reșița, Cârnece, Paucinesci, Visag.

Decada cea dintâi.

În mâna lui Dumneșu e sôrtea societăților omenesci întocmai ca și a indivizilor singuratici. Asta e convingerea, la care ajungem și atunci, cându resfoim istoria scaunului arhieresc de Alba-Iulia și Făgăraș. Ba putem dice încă și mai mult: istoria decadelor trecute a arhierilor, pe cari Dumneșu i-a înălțat pe acestu scaun, ne dovedește lămurit, că Dumneșu a legat de scaunul acesta daruri mari, darul fricei lui Dumneșu, al jertfirii de sine și al durerii de biserică și de nem.

Celu dintâi dintre arhierii aceștia a fost *Atanasiu I. Anghel de Ciugudiu* (1698—1714).

Pe monumentul de granit, care i-l'a ridicat alu decelea în șirul arhierilor uniți de Alba Iulia și Făgăraș, se cetesc următoarele: „eregrine! stăi aici și veneră osemintele Apostolului Românilor Atanasiu I. Anghel, carele — a continuat actul Sântei uniri cu S. Biserica Romană începută de Teofilu antecesorul său, și l'a complinit în Sinodul mare celebrat la 4 Septembrie 1700, după aceea ca Metropolitu unit și-a guvernat Biserica Sa cu zel apostolic până la anul 1714, cându plin de merite pentru Sânta Unire și Biserică, pentru națiune și patrie repausându în Domnulu fu înmormintat aici —.”

Dacă Atanasiu I. n'ar fi făcut chiaru nici un alt bine pe timpul arhieriei sale afară de îndeplinirea sântei Uniri, elu totuși ar merita, ca toate generațiunile următoare ale Românilor să-i binecuvinteze amintirea cu pietate și recunoștință. Actul, pe care l'a îndeplinit elu în 4 Septembrie 1700, formeză începutul unei epoci de renaștere biserică, națională și culturală pentru Români, nu numai pentru cei din Ardeal,

ci pentru toți Români. Atâta au scris despre lucrul acesta uniți și neuniți, câtă aflăm a fi de prisos a-lu dovedi aci.

Lui Atanasiu I i-a urmat în archieie *Ioan I Liber Baro de Pataki* (1716—1725).

Elu înainte de toate s'a îngrijit de aceea, ca scaunul său arhieresc să rămână neatrănit. Episcopii Transilvaniei de rit latin cu reședința asemenea în Alba Iulia basându-se pe can. 9 alu sinodului II din Lateran voiau să supună pe Români uniți dimpreună cu episcopul lor sub jurisdicțiunea sa. Asta a împedat-o Ioan I. mijlocind mutarea episcopiei unite dela Alba Iulia la Făgăraș. Totu elu a mijlocit, ca împăratul Carol VI să dăruască episcopiei unite dominiul fiscal dela Gherla și Sămbăta de jos în țara Oltului. Dominiul acesta, schimbatu mai târziu cu cel dela Blaș, a devenit prin crățarea episcopilor un isvor de fundatiuni pentru întregu clerul și poporul românesc unit. După mutarea reședinței episcopesci dela Făgăraș la Blaș n'a trebuit să trecă multă vreme, până a ajunsu acestu orașel, să fie asemenea unui sôre, care a respândit și respândește încă și astăzi lumină preste româimea întregă. Er temelul acestei mări binecuvintate a Blașului ilu formeză donațiunea aceea dobândită de Ioan I. Pataki.

A urmat marele arhieru *Ioan Inocențiu Liber Baro Klein de Sadu* (1729—1751).

Elu a mijlocit mutarea reședinței episcopesci dela Făgăraș la Blaș în inima Ardealului și schimbarea dominiului episcopesc dela Gherla și Sămbăta de jos cu cel dela Blaș intenționându cu o cale, să întemeieze aci o cetate românescă

unită. Elu a întemeiat și mănăstirea basilitană din Blaș, carea mai apoi a crescut românimii bărbați erudiți, venerați cu pietate de totă suflarea românescă. Călugării acestei mănăstiri avură să stea întru ajutoriu episcopului întru guvernarea diecesei și să fie învățători în școlele, cari s'a întemeiat pe lângă mănăstire. În anul 1747 mănăstirea era zidită, și s'a așezat călugării într'insa. Dar zidirea școlilor și a catedralei episcopului Inocențiu n'a avut parte să o vadă terminată.

Întemeierea școlilor din Blaș a fost deja un act, care a asigurat episcopului Inocențiu nemurire în istoria Românilor. Ele, școlele românesce cele dintâi, au sevârșit redeșteptarea nemului românesc. Printr'însele Blașul a renăscut românismulu din cöce și din colo de Carpați.

Dar acestu arhieru luminat și-a îndreptat privirea și spre alte interese ale poporului românesc. Întregu restimpul arhieriei lui a fost o luptă neîncetată pentru emanciparea politică a Românilor din Ardeal. Nu vom să desfășurăm aci demersul acestei lupte. Elu însuși în lupta acesta a cădutu jertfa zelului său și intrigilor și machinărilor neîncetate ale dușmanilor numelui de Român. Elu a trebuit să-și părăsască scaunul arhieresc și patria și să moră în exil la Roma. Între lacrimi și cântări sante au încununat în anul 1893 peregriniul român mormintulu acestui mare arhieru cu ramuri de brad din Ardeal. Elu și este vrednicu de pietatea sântă a următorimii sale. Elu a inaugurat lupta Românilor pentru existența lor națională. Elu a cădutu în luptă, dar lupta n'a încetat, ci s'a continuat și se continuă până în ziua de azi.

După renunțarea lui Inocențiu la scaunul arhieresc îl-a urmat *Petru Paulu Aron de Bistra* (1751—1764).

Elu până la morțe a observat un postu rigorosu prin abstinință totală dela carne, ér vinu nu bea fără numai a rare ori. Afară de aceea a fost omu foarte piu și a trăit o viață în adevêru sfintă. Cerceta biserica în tôte zilele, făcea mêtaniile tôte, câte se prescriu în ritualul nostru, și pe lângă aceea și altele, ce nu erau prescise, așa, câtu degetele la mâni în continuu îi erău rose de mêtaniile cele multe, ce le făcea ziua și noptea. În semn de pocăință continuă a purtat până la morțe un brâu de zale de feru cu ghimpi, care se păstrează până în ziua de astăzi în museul gimnasiului din Blășu.

Dar pe lângă aceea, că a trăit o viață sfintă, s'a îngrijit Petru Paulu Aron și de progresul bisericeii. Multu s'a luptat în visitațiunile canonice în contra demagogilor, cari umblău, să înduplece poporul la recădere în neunire. În o astfel de visitațiune canonică l'a ajuns morțe. Ceea ce n'a ajuns să vadă episcopul Inocențiu, a ajuns episcopul Petru Paulu: deschiderea școlilor din Blășu. Elu a esoperat asiguarea forte multor porțiuni canonice pe sama preoților din diecesa sa.

Elu a cumpărat și dominiul dela Cutu, care acum formeză o parte însemnată a averii seminariului arhierescan. Totu elu a întemeiat tipografia seminariului din Blășu. Prin tôte faptele acestea mărețe și-a făcut elu neuitată amintirea.

Lui i-a urmat în arhierie *Atanasii Rednicu* (1764—1772).

A fost omu foarte piu și umilitu. Vesminte de mêtasă nu a purtat nici odată. Mâncarea i-a fost legumii. În tôte lucrurile sale nu cerca alta nimica afară de mărirea lui Dumnezeu. Elu a organizat seminariul teologic arhierescan și la morțe tôte ale sale le-a lăsat acestui seminariu. Elu a terminat zidirea catedralei din Blășu.

I-a urmat *Gregoriu Maioru* (1772—1782).

Lui i-a succesu, să esopereze delaturarea teologului Iesuitu de lângă episcopul, și prin acesta a delatarat și invinuirea nedreptă și neîntemeiată, că s'ar intenționa latinisarea bisericeii noastre. Elu între arhierii nostri a fost fără îndoelă cel mai iubit de popor. Lui are tinerimea studiosă să-i mulțămescă pentru beneficiul de pâne.

A urmat apoi pentru aproape o jumătate de vecu (1782—1830) arhieria marelui fundatoru *Ioanu II. Bobu*.

Elu a fondat multe biserici din alu seșu propriu, le-a provădit asemenea din alu seșu cu case parohiale și unele și cu venite pentru subsința parohului. Mai cu samă prin cetăți a zidit elu biserici frumoșe. Ca omu foarte cruțatoru și cumpătat în timpul episcopiei sale celei lungi a adunat avere frumoșă, din carea a făcutu fundațiunile pentru capitolul catedralu întemeiat de dînsul, pentru profesorii dela seminariul clericalu, pentru stipendiul pe sama tinerimii studioșe și pentru alte scopuri. Prin testamentu a lăsat apoi tôte averea sa pentru scopuri bisericesci. Meritul cel mai mare i-lu formeză fără îndoelă întemeierea capitolului. Prin acesta a facilitat adevăratu multu administrarea vastei sale diecese creând lângă episcopu o corporațiune de preoți binemeritați, cari să-i stea într'ajutoriu cu fapta și cu sfatul.

I-a urmat în episcopie *Ioanu III. Lemeni* (1832—1848) alesu aproape cu tôte voturile sinodului electoralu.

Elu a strălucit mai alesu cu zelul seșu de adevăratu păstoriu. Aprôpe nici o parohie a vastei diecese n'a rămas necercetată de elu în visitațiunile canonice. Elu a renovat și adaptat biserica catedrală din Blășu adaugându-i și cele două turnuri, și a renovat și lărgit și castelul mitropolitanu. Forțe multu s'a interesat de progresul instrucțiunii așa, câtu școlele din Blășu nici cându mai înainte nu au dat bisericeii și națiunii atâția bărbați de sciință și zeloși pentru binele bisericeii și alu națiunii ca pe timpul păstoririi lui. Timpurile triste din 1848 l'au silitu, să și părăsească scaunul episcopescu.

După renunțarea lui la scaunul arhierescu i-a urmat *Alesandru Șterca Suluțu de Carpenișu* (1851—1867).

Elu singuru între episcopii nostri a fost preot casătorit, dar a rămas văduv și fără prunci deja fiindu capelanu în Bistra.

Împrejurările timpului, în care a gubernat elu, au adus cu sine, ca elu să se ocupe multu de afaceri politice. Prin acesta și-a câștigat popularitate foarte mare, căci în silințele sale pe terenul acesta a fost condus totdeauna de iubirea sa înflăcărată față cu poporul seșu. Dar rezultatele acestei activități a lui au fost efemere, de ore ce efemera a fost și starea politică, în care se afla

pe atunci patria. Pe lângă aceea, că activitatea acesta a lui a pretinsu forțe multe spese, elu totuși s'a silitu, să cruțe câtu se pôte de multu din venitele arhieriscopesci, și averea cruțată a lăsat'o spre scopuri piș și culturale.

Pe timpul păstoririi lui s'a reactivat mitropolia de Alba Iulia, s'au adaus la episcopia sufragana de Orade încă și cele de Gheria și de Lugosu și s'au provădit cu capitule. Asemenea s'au adaus la cele 7 staluri canonicesci ale capitolului din Blășu încă 3 dotate din fondul religionaru.

I-a urmat *Ioanu IV. Vancea de Buteasa* (1868—1892).

Luptele din 1848 și 1849 au causat văduvirea multor parohii. Acestea trebura să se provadă cu preoți, ér tinerimea pe timpul absolutismului se dedica mai bucuros carierelor publice profane, pe cari găsia foarte ușor aplicare. Urmarea a fost, că clerul nostru a recădut în privință culturală.

Îngrijirea cea mai mare și-a îndreptat'o deci mitropolitul Ioanu spre delaturarea acestui rău, și îngrijirea acesta a lui a fost încununată cu succes. Alcum totu, ce a putut cruța acestu bun arhieru, totu a jertit pentru scopuri culturale. Dovadă sunt zidirile cele noue și frumoșe din Blășu, dovadă mai alesu internatul de băeți și cel de fetițe și fundațiunile de stipendii, cari le-a lăsat prin testamentu.

Ceea ce n'a ajuns, să facă mitropolitul Alesandru, aceea a făcut mitropolitul Ioanu: a produs o legătură mai strinsă între episcopii sufragane și între mitropolie și a organizat provincia mitropolitană. Acesta a făcut'o mai alesu prin cele două sinode provinciale din 1872 și 1882.

Acosta a fost decada cea dintăiu a arhierilor nostri, și acestea sunt în trăsături generale meritele lor. Au făcutu tóți, nu numai câtu au trebuit, ci totu, câtu au putut să facă. Toți ne servesc spre mândrie. Toți s'au îngrijit de mărirea lui Dumnezeu și de progresul religios și cultural alu turmei sale, ér unii ar merita, să fie înșirați chiaru între sfinții lui Dumnezeu, pe cari îi venerază biserica.

În mâna lui Dumnezeu e sôrtea bisericeii noastre. Noi ómenii nu scim viitorul. Dar aceea, că prevedința dumnezească până acum s'a îngrijit atâtu de minunat de biserica noastră, ne este garanță, că decada a doua a arhierilor nostri, carea o începe mitropolitul Victoru, va fi totu așa de glorioșă.